

TE M A T I C A
PENTRU EXAMENUL DE LICENȚĂ iunie 2010

**A. TEMATICA PROBEI GENERALE DE
CUNOȘTINȚE DE BAZĂ**

▪ **TEOLOGIE DOGMATICĂ**

1. Spiritualitatea teologiei ortodoxe
2. Cunoașterea dogmatică;
3. Cunoașterea lui Dumnezeu. Cele 7 (șapte) căi de cunoaștere a lui Dumnezeu;
4. Sfânta Treime. Dovezile existenței trinitare, esența, atributele și energiile divine. Filioque și stadiul lui actual;
5. Providența divină, obiecțiile împotriva ei și ultimele răspunsuri la aceste obiecții;
6. Persoana Mântuitorului, unicul Dumnezeu-Om și unicul Om – Dumnezeu. Fața „umană” și totuși eternă a lui Dumnezeu, unica Persoană imperativă pentru umanitate;
7. Învierea și Înălțarea Domnului. Raportul lor cu istoria și eficiența lor ontologică;
8. Sfintele Taine, lucrări văzute și nevăzute, materiale și spirituale, umane și divine.

BIBLIOGRAFIA:

- a. Pr.prof.univ.dr. George Remete, *Dogmatica Ortodoxă*, Ed. a III-a, Alba Iulia,
- b. Dumitru Stăniloae, *Teologia Dogmatică Ortodoxă*, vol. I, II, III, București, 1978;
- c. Idem, *Sfânta Treime sau la început a fost iubirea*, București 1994;
- d. Paul Evdokimov, *Cunoașterea lui Dumnezeu*, București, 1995;
- e. Dumitru Popescu *Teologie și cultură*, București 1994;
- f. Idem, *Ortodoxie și contemporaneitate*, București, 1995;
- g. Idem, *Hristos, Biserica, Societatea*, București, 1998;
- h. Idem, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, Sibiu, 1943;
- i. George Remete, *Sfintele Taine în contextul dialogului ortodox-luteran*, Alba Iulia, 1999

**TEMATICA LA TEOLOGIE
DOGMATICĂ ESTE VALABILĂ
PENTRU TOATE SPECIALIZĂRILE**

B. TEMATICA PROBELOR DE CUNOȘTINȚE DE SPECIALITATE- SPECIALIZAREA PASTORALĂ

TEOLOGIE BIBLICĂ

A. VECHIUL TESTAMENT:

1. Canonicitatea și inspirația cărților Vechiului Testament
2. Traducerile românești ale Sfintei Scripturi
3. Unitatea Pentateuhului
4. Istoria regalității: David și Solomon
5. Profețiile mesianice ale profeților mari ai Vechiului Testament.

B. NOUL TESTAMENT:

1. *Raportul dintre natură și har în lucrarea mântuirii subiective după Sfântul Apostol Pavel.*
2. *Mântuirea obiectivă după Epistolele Sfântului Apostol Pavel*
3. *Evangelia după Sfântul Marcu. Introducere și comentar.*
4. *Preoția ierarhic sacramentală la sfârșitul epocii apostolice. Diaconii, presbiterii și episcopii.*
5. *Epistola Sfântului Iacov. Introducere, traducere și comentar*

BIBLIOGRAFIA SELECTIVĂ:

1. *Studiul Vechiului Testament*, Editura I.B.M.B.O.R., București, 1985
2. H. Hopfe, *Canonicitate*, in Supplement au Dictionnaire de la Bible, I, col. 1022-1045
3. M. Neaga, *Ortodoxia și Vechiul Testament*, în M.B., nr. 7-8/1962
4. VI. Prelipceanu, *Inspirația Sf. Scripturi*, în Ortodoxia, nr. 4/1962

5. Gr. T. Marcu, *Sf. Scriptură în românește*, în M.A., 11-12/1958
6. Samuel J. Schultz, *Călătorie prin Vechiul Testament*, Oradea, 2001
7. Alfred Hârlăoanu, *Istoria biblică*, București, 1995
8. D. Abrudan, *Profeții și rolul lor în istoria mântuirii*, în M.A. 3-4/1983, p. 139-149
9. M. Neaga, *David și epoca sa*, în M.A., nr. 5-6/1958, p. 357-370
10. M. Neaga, *Solomon și epoca sa*, în M.A., nr. 9-10/1958, p. 693-703
11. Eugen Pentiuc, *Actualitatea mesajului profetic veterotestamentar*, în G.B. 6-8/1983, p. 380-390
12. John Bowker, *Le grand Livre de la Bible*, Paris, Ed. Du Cerf, 1999

DE CONSULTAT URMĂTOARELE CĂRȚI ȘI REVISTE DE SPECIALITATE:

- REV. „STUDII TEOLOGICE”, AN XLIII (1991), NR. 2, PP. 3-52;
- REV. „ORTODOXIA”, AN LIII (2002), NR. 3-4, PP. 11-20;
- REV. „STUDII TEOLOGICE”, AN LIV, (2002), NR. 3-4, PP. 44-56;
- REV. „MITROPOLIA OLTENIEI”, AN XXXII (1981), NR. 10-12, PP. 605-613;
- REV. „STUDII TEOLOGICE”, AN XXXIV (1982), PP. 219-229;
- PIERÉE GRELOT, LES MINISTÈRE DE LA NOUVELLE ALIANCE, PARIS, 1967;
- IDEM, INTRODUCTION À LA BIBLE. INTROD. CRITIQUE AU NOUVEAU TESTAMENT;
- IUSTIN MOISESCU, IERARHIA BISERICĂSCĂ ÎN EPOCA APOSTOLICĂ, CRAIOVA, 1955;
- PR. DR. SABIN VERZAN, PREOȚIA IERARHIC SACRAMENTALĂ, EDITURA IBMBOR, BUCUREȘTI, 1995.
- PR. DR. SIMION TODORAN, EPISTOLA SFÂNTULUI IACOV. INTRODUCERE, TRADUCERE ȘI COMENTRU, BUCUREȘTI, 1997.
- IDEM, EVANGHELIA SFÂNTULUI MARCU. INTRODUCERE ȘI COMENTAR. NOTE DE CURS, ALBA IULIA, 2006.

STUDENȚII CARE OPTEAZĂ PENTRU
ACEASTĂ DISCIPLINĂ NU AU VOIE SĂ
AIBĂ LUCRAREA DE LICENȚĂ DIN
ACELAȘI DOMENIU

TEOLOGIE PRACTICĂ

▪ **TEOLOGIE LITURGICĂ**

1. Teologia spațiului sacru în creștinismul primar
2. Problema calendarului creștin

▪ **TEOLOGIE PASTORALĂ**

3 Perspective pastorale într-o societate post-ideologică. Pastorală misionară într-o Europă des-creștinată. Exigențe și priorități;

- 4 Noile mișcări religioase în expansiune. Lectură pastorală a fenomenului sectar.

• **MUZICĂ BISERICESCĂ ȘI RITUAL**

5 Cultivarea cântării ortodoxe în condiții pluriconfesionale și multiculturale;

6 Combaterea inovațiilor în recitativul liturgic

• **OMILETICĂ – CATEHETICĂ**

7 Cherigma și mistagogia – Predica misionară și cateheza în primele veacuri creștine;

8 Taina Cuvântului și propovăduirea liturgică

• **DREPT BISERICESC**

9 Principiul Sinodalității în legislația canonică sinodală și patristică

10 Taina Hirotoniei (precizări terminologice, săvârșitor, primitor, subiectul hirotoniei, hirotonia femeilor- diaconițele, efecte juridico – canonice)

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

1. BRANIȘTE, pr. Prof. dr. Ene, *Liturgica generală*, Ed. Episcopiei Dunării de Jos, Galați 2002
2. CABASILA NICOLAE, Sfântul, *Despre viața în Hristos*, trad. T. Bodogae, Ed. IBM, București 2001.

3. CHIRIL AL IERUSALIMULUI, Sfântul, *Cateheze (Catehezele mystagogice)*, vol. II, trad. Pr. D. Fecioru, Ed. IBM, [Izvoarele Ortodoxiei], București 1945;

4. SCHEMANN, Alexandru, *Pentru viața lumii. Sacramentele și Ortodoxia*, Ed. IBM, București 2001.

5. STREZA, PS Laurențiu, *Tainele de inițiere creștină în Bisericile răsăritene*, Ed. Trinitas, Iași 2003.

6. VANCA, pr. Lect. drd. Dumitru, *Spațiul sacru al Bisericii până la Constantin cel Mare*, în «Credința Ortodoxă» anul VIII (2003), nr. 2;

1. *Pastorație și misiune în Biserica Ortodoxă*. Tematica pentru cursurile pastorale și îndrumare misionară a clerului, Ed. Episcopiei Dunării de Jos, Galați, 2001;

2. Dumitru Stăniloae; *Sfântul Duh și sobornicitatea Bisericii*, în Ortodoxia, nr. 1, 1967;

3. Idem. *Sobornicitatea deschisă*, în Ortodoxia, nr. 3-4, 1952;

4. Grăjdan Pr. Vasile, *Elemente de cântare bisericească și tipic*, Sibiu, 2002;

5. Vintilescu Petre, *Poezia imnografică din cărțile de ritual și cântarea bisericească*, București 1937;

6. Ciobanu Gheorghe, *Muzica bisericească la români*, în „Studii de etnomuzicologie și bizantinologie” vol. I, București;

7. Timaru, Valentin *Principiul stroficității*, vol. II, Cluj Napoca, 1994

8. Sf. Chiril al Ierusalimului, *Cateheze*, Ed. I.B.M. București 2003;

9. Pr. Costache Grigorași *Mergând învățați toate neamurile*, ed. Trinitas Iași 2003;

10. Idem, *Cherigma apostolilor*, Ed. Trinitas Iași 2000;

11. Al. Scheman *Euharistia Taina Împărăției*, Ed. Anastasia, Buc. 1993;

12. Ier. Rafail Noica *Cultura Duhului*, Ed. Reîntregirea, 2002
pentru drept bisericesc:

1. Flocă I.N. *Drept canonic Ortodox. Legislație și administrație bisericească*. Ed. București 1990

2. Mișaș Nicodim – *Drept Bisericesc Oriental*, București 1915

3. Buzan S *Hirotonie și Hirotesie, Ortodoxia 4-1957*

4. Dură N. *Regimul Sinodalității în legislația canonică ecumenică a primului mileniu (în lb. franceză)* Ed. Ametist 92, Buc. 2000

5. Flocă I.N. *Canoanele Bisericii Ortodoxe*. Note și comentarii, Sibiu 2005

STUDENȚII CARE OPTEAZĂ PENTRU
ACEASTĂ DISCIPLINĂ NU AU VOIE SĂ
AIBĂ LUCRAREA DE LICENȚĂ DIN
ACELAȘI DOMENIU

TEOLOGIE ISTORICĂ

ISTORIA BISERICII ORTODOXE ROMÂNE

1. Teologia daco-romană – sec. IV-VI
2. Unirea religioasă cu Roma – 1698-1701
3. Mitropolitul Andrei Șaguna

ISTORIA BISERICĂ UNIVERSALĂ

6. Teologia trinitară în preocupările Sfinților Părinți și ale sinoadelor ecumenice din secolul al IV-lea; 2.
7. Teologia hristologică în preocupările Sfinților Părinți și ale sinoadelor ecumenice din secolele V-VII.

ISTORIA ȘI SPIRITUALITATEA BIZANȚULUI

1. Împăratul Constantin cel Mare (306-337) – fondatorul Imperiului bizantin
2. Opera legislativă, administrativă și religioasă a împăratului Iustinian I (527-565)

PATROLOGIE ȘI LITARATURĂ POST- PATRISTICĂ

1. Sfinții Părinți Capadocieni (Sf. Vasile cel Mare, Sf. Grigore de Nazianz și Sf. Grigore de Nyssa)
2. Sensul preoției la Sfântul Ioan Gură de Aur.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

13. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Românești din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș până la 1918*, Cluj Napoca
14. „Mitropolia Moldovei și Sucevei” an XLIII, nr. 1-2, 1967 – număr festiv;
 - Pr. Prof. Dr. Nicolae Chifăr, *Istoria creștinismului*, vol. 2, Iași, Trinitas, 2000.
 - Pr. Prof. Dr. Ioan G. Coman, *Și Cuvântul trup S-a făcut*, Timișoara, Editura Mitropoliei Banatului, 1993.
 - Pr. Prof. Dr. Nicolae Chifăr, *Istoria creștinismului*, vol. 3, Iași, Trinitas, 2000.
 - Pr. Prof. Dr. Mircea Păcurariu, *Istoria Bisericii Ortodoxe Române*, vol. I-III, București, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, 1992-1997 (capitolele aferente).
 - Mihail Diaconescu, *Istoria literaturii dacoromane*, București, Editura Alcor Edimpex, 1999.

- Preot Prof. Dr. Ioan G. Coman, *Scriitori bisericești din epoca străromână*, București, EIBMBOR, 1979.
- Silviu Dragomir, *Istoria dezrobirii religioase a românilor din Ardeal în secolul XVIII*, Ediție îngrijită, studiu introductiv și note de arhimandrit Emanuil Rus, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2002.
- Silviu Dragomir, *Românii din Transilvania și Unirea cu Biserica Romei. Documente apocrife privitoare la începuturile unirii cu catolicismul roman (1697-1701)* în “Biserica Ortodoxă Română”, nr. 9-10, sept.-oct. 1962, republicat în extras de Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj, 1990.
- Preot prof. dr. Mircea Păcurariu, *Uniația în Transilvania în trecut și astăzi*, Sibiu, Editura Mitropoliei Ardealului, 1994.
- Aurel Papari, Jipa Rotaru, Ileana Bulz, *Andrei Șaguna contemporanul nostru*, Constanța, 2000.
- Keith Hitchins, *Ortodoxie și naționalitate. Andrei Șaguna și românii din Transilvania 1846-1873*, prefață de Pompiliu Teodor, traducere Pr. prof. dr. Aurel Jivi, București, Ed. univers enciclopedic, 1995.

STUDENȚII CARE OPTEAZĂ PENTRU
ACEASTĂ DISCIPLINĂ NU AU VOIE SĂ
AIBĂ LUCRAREA DE LICENȚĂ DIN
ACELAȘI DOMENIU

TEOLOGIE SISTEMATICĂ

- **TEOLOGIE MORALĂ:**

1. Decalogul – Înțelesul lui duhovnicesc
2. Porunca cea mare a iubirii

2.MISIOLOGIE ȘI ECUMENISM

1. Liturghie și misiune
2. Poziția ortodoxă în fața atacurilor sectare privind cultul Maicii Domnului;
3. Biserica și Scriptura. Autoritatea misionară și eclezială.

ISTORIA ȘI FILOZOFIA RELIGIILOR

1. Islamul ca religie și fenomen politic
2. Iudaismul din perspectiva unei abordări comparate

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

- a. *Cursul de Teologie Morală*, 2 volume
 - b. Arhiepiscop Ț Andrei Andreicuț, *Repede de morală creștină*; ed Reîntregirea, Alba Iulia, 2007;
 - c. *PRIMĂVARA IUBIRII*, ED. EPISCOPIEI, ALBA IULIA, 1994
 - d. *DRAGOSTEA FASCINANTĂ ȘI NEMURITOARE*, ED. REÎNTREGIREA, ALBA IULIA, 2004, P. 40
 - e. *Notițele de curs*;
 - f. *Discobol* (revistă) Ian, Febr. 2002, pp.105-131;
 - g. *Îndrumări misionare*,(manual) Ed. Institutului de Misiune a B.O.R. București 1986, pp.779-795;
 - h. Pr.lect.univ.dr. Mihai Himcinschi, *Misiune și dialog*, Reîntregirea, 2003, pp.84-100
1. Emil Jurcan, *Lumea religioasă contemporană*, Edit. Reîntregirea, Alba Iulia, 2004
 2. Delumeau, Jean, *Religiile lumii*, ed. Humanitas, București, 1996.

3. Philippe Gaudin, *Marile religii*, Edit. Orizonturi și Edit. Lider, București, 1996.

STUDENTII CARE OPTEAZĂ PENTRU
ACEASTĂ DISCIPLINĂ NU AU VOIE SĂ
AIBĂ LUCRAREA DE LICENȚĂ DIN
ACELAȘI DOMENIU